

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

DECIZIE referitoare la audierea Procuraturii Generale privind raportul final al activității speciale de investigații pe parcursul anului 2019

În temeiul art. 27 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-III din 02.04.1996, prevederilor art. 38 din Legea privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a desfășurat la 4 martie 2020 audierea Procuraturii Generale privind raportul final al activității speciale de investigații pe parcursul anului 2019.

În cadrul audierilor, domnul Ruslan Popov, adjunctul Procurorului General a prezentat raportul respectiv, inclusiv problemele cu care se confruntă autoritățile implicate în activitatea specială de investigații.

În anul 2019 de către procurori în cadrul a 50920 cauze penale din gestiune judecătorilor de instrucție le-au fost înaintate 4261 demersuri de autorizare a măsurilor speciale de investigație (anul 2018 – 5578).

În rezultatul examinării demersurilor a fost respinsă autorizarea îndeplinirii măsurilor speciale de investigații în 38 cazuri (anul 2018 – 66).

Cele mai frecvente măsuri speciale autorizate și efectuate în cadrul urmăririi penale au fost:

- interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor – 2812 (anul 2018 – 3928);
- colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice – 707 (anul 2018 – 770);
- documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice – 507 (anul 2018 – 594);
- monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară – 78 (anul 2018 – 41);
- cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și de filmat – 90 (anul 2018 – 148);
- supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea – 13 (anul 2018 – 26).
- reținerea, cercetarea, predarea, percheziționarea sau ridicarea transmițerilor poștale – 4.
- monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice – 12.

De asemenea, în conformitate cu art. 132² alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură penală procurorii au autorizat înfăptuirea măsurilor speciale de investigații în 1586 cazuri (anul 2018 – 1480). Măsurile speciale de investigații autorizate de procurori s-au referit la:

- identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic – 473 (anul 2018 – 444);
- urmărirea vizuală – 622 (anul 2018 – 583);
- controlul transiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate – 98 (anul 2018 – 97);
- investigația sub acoperire – 126 (anul 2018 – 125);
- achiziția de control – 216 (anul 2018 – 210);
- livrarea controlată – 46 (anul 2018 – 21).
- cercetarea obiectelor și documentelor – 3.
- colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată – 2.

În anul 2019 ponderea măsurilor speciale de investigații în activitatea de urmărire penală a constituit circa 11,4% (5809 măsuri în 50920 cauze penale în gestiune). Aceasta, fiind raportată la indicatorii anului precedent, denotă o descreștere de circa 17% (5809 în 2019 față de 6992 în 2018). Indicele de bază, căruia în special, i se datorează evoluția respectivă este reducerea numărului de interceptări a comunicărilor și imaginilor cu 1116 cazuri (2812 în anul 2019 față de 3928 în anul 2018).

Dat fiind faptul că, procurorului, pe lângă atribuțiile de dispoziție în activitatea specială de investigații, îi revine sarcina monitorizării, și controlului respectării legislației în acest domeniu, s-au înregistrat și unele neajunsuri atât în activitatea procuraturii, cât și a subdiviziunilor specializate care efectuează activitatea specială de investigații, spre exemplu:

- argumentarea insuficientă a temeiniciei și necesității efectuării măsurii speciale de investigație.
- nerespectarea cerințelor Codului de procedură penală, Legii privind activitatea specială de investigații la consemnarea rezultatelor activității precum și neinformarea persoanelor supuse măsurilor speciale de investigații;
- cunoașterea insuficientă de către ofițerii de investigații a legislației în domeniul activității speciale de investigații, tacticilor și metodelor de efectuare a măsurilor speciale de investigație;
- lipsa de coerență a cadrului legislativ în domeniul atât al activității speciale de investigații, cât și a procesului penal în partea ce ține de implicarea ofițerilor de investigații în descoperirea infracțiunilor.

De asemenea, Procuratura Generală a informat că cauzele și condițiile care favorizează derogările date sunt profesionalismul insuficient al ofițerilor de investigație, fluctuația cadrelor, lipsa mijloacelor tehnice de investigare și a specialiștilor pentru utilizarea lor, cât și nivelul redus al disciplinei executorii.

Urmează de atras atenția că în rezultatul audierilor efectuate în anul 2015, 2016, 2017, 2018 și 2019 au fost adoptate Deciziile Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică CSN 7 nr. 257 din 10 iunie 2015, CSN 7 nr. 172 din 3 mai 2016, CSN 7 nr. 133 din 4 aprilie 2017, CSN 9 nr. 98 din 15 martie 2018 și CSN 10 nr. 94 din 24.07.2019 prin care s-a decis ca Guvernul prin intermediul Ministerului Justiției să înainteze un

proiect de lege pentru modificarea și completarea actelor legislative ce vizează activitatea specială de investigații reieșind din problemele identificate în aplicarea legislației corespunzătoare, însă un asemenea proiect n-a fost prezentat Parlamentului.

Prin urmare, Ministerul Justiției a informat că ulterior audierilor din 3 iulie 2019 referitoare la executarea Legii nr. 59/2012, Ministerul Justiției a recepționat de la autoritățile care efectuează nemijlocit activitatea specială de investigații (au prezentat propuneri doar Serviciul de Informații și Securitate și Administrația Națională a Penitenciarelor) propuneri care conțin sugestii de revizuire conceptuală a Legii nr. 59/2012.

În acest sens, Ministerul Justiției este la etapa analizei și sintezei propunerilor recepționate și va prezenta proiectul după definitivarea ajustării acestuia în baza propunerilor recepționate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Însă, pentru a parcurge din nou etapele procesului de elaborare, potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative, Ministerul Justiției a reactivat activitatea grupului de lucru creat în scopul elaborării propunerilor de modificare a legislației privind activitatea specială de investigații. Astfel, membrii grupului de lucru s-au întrunit în 3 ședințe: 24 ianuarie, 30 ianuarie și 5 februarie curent, unde au analizat și ajustat proiectul respectiv.

Întru asigurarea transparenței în procesul decizional, respectivul proiect se definitivează și urmează să parcurgă toate etapele de elaborare în conformitate cu Legea nr. 100/2017 luând în calcul că Ministerul Justiției este ministerul de resort în creația legislativă și perfecționarea legislației.

Conform calendarului de activități asupra acestui proiect, se constată că Ministerul Justiției până la finele lunii martie va prezenta acest proiect Guvernului pentru aprobare.

Întru eficientizarea aplicării legii privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29.03.2012, precum și a prevederilor Codului de procedură penală și în scopul neadmiterii încălcări ale cadrului normativ, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică **RECOMANDĂ:**

1. Guvernului Republicii Moldova:

prin intermediul Ministerului Justiției să asigure definitivarea proiectului de modificare a Legii privind activitatea specială de investigații și a Codului de procedură penală și prezentarea Parlamentului pentru adoptare până la finele lunii martie 2020.

2. Procuraturii Generale:

2.1. să realizeze obiectivele stabilite pentru anul 2020, cum ar fi:

- să participe la definitivarea proiectului de modificare a cadrului normativ referitor la activitatea specială de investigații;
- să consolideze capacitățile de planificare, organizare și desfășurare a activității speciale de investigații;
- să modernizeze managementul resurselor umane prind dezvoltarea sistemului de formare continuă a ofițerilor de investigații;
- să asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale a persoanei la efectuarea măsurilor speciale de investigații.

2.2. să contribuie la eliminarea neajunsurilor constatate în anul 2019 privind activitatea specială de investigații, cum ar fi:

- cooperarea cu subdiviziunile specializate a justificarea efectuării măsurilor speciale de investigații;
- respectarea cerințelor normelor privind activitatea specială de investigații la consemnarea rezultatelor activității și informarea persoanelor supuse măsurilor speciale de investigații;
- cunoașterea insuficientă de către ofițerii de investigații a legislației în domeniul activității speciale de investigații, tacticilor și metodelor de efectuare a măsurilor speciale de investigație.

3. Conducerii autorităților care efectuează activitatea specială de investigații să continue concentrarea eforturilor și consolidarea capacităților pentru:

- 3.1. dezvoltarea pregătirii profesionale ale ofițerilor de investigații în acest domeniu;
- 3.2. asigurarea conlucrării între ofițerul de investigații, ofițerul de urmărire penală, procurorul și judecătorul de instrucție;
- 3.4. asigurarea financiară și logistică adecvată a activității speciale de investigații.

4. Despre rezultatele implementării recomandărilor înaintate în prezenta decizie, autoritățile menționate urmează a prezenta Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică o informație până la sfârșitul lunii aprilie 2020.

Alexandru JIZDAN
Președintele Comisiei

